

J. Andersen: Ved at fortsætte med den begyndte Overgang fra Hartkornsskatter til Ejendomsskyld i Kommunerne letter man faktisk Byrderne for de store Grunde. Men naar man gør det, maa Byrden komme til at hvile i højere Grad paa de smaa, naar de samme Summer dog skulle tages ind. Den Skatteordning, der er begyndt ved Ejendomsskylden, er i Strid med alt, hvad der af Venstre og Socialdemokratiet er hævdet gennem Tiderne. Hvor Skattespørgsmaalet har været fremme, har det altid været hævdet, at man skulde have en Skatteordning med Indførelsen af stigende Skala. Ejendomsskylden er kommen til at virke saaledes, at den ganske vist har stigende Skala, men egentlig til den forkerte Side. Det er ikke til den Side, man tidligere har hævdet, at man skulde have stigende Skala, og ved den Overgang til Ejendomsskyldsskatten, der her er Tale om, har jeg ved Forespørgsler til forskellige, der have Kendskab til disse Ting ved Ligninger i Kommuner, faaet det Svar, at de store Gaarde ville faa en Lettelse. Hver Gang der sker Overgang af $\frac{1}{5}$ af Hartkornsskatten til Ejendomsskyld, ville de største Ejendomme faa Lettelser, og disse Lettelser ville blive forøgede Byrder paa de mindre Brug. Derfor synes jeg, at naar man meddeler, at man er villig til at øve Retfærdighed i saa fuldt Maal, som det overhovedet er gørligt, maa man gaa med til at standse denne Bevægelse, som faktisk gaar i Retning af Uretfærdighed.

Naar det hævdes, at Hartkornsskatten ogsaa var uretfærdig, er dette rigtigt. Hartkornsskattens Uretfærdighed stammer vel nærmest fra, at man i 1844, da man fastsatte Matriklen, bandt Byrderne til Arealerne i Stedet for at binde dem til Jordværdien. Havde man gjort det, havde man i dette Øjeblik staaet bedre med Skatteordningen, end man staaar. Jeg indrømmer altsaa, at Hartkornsskatterne vare uretfærdige, men hvis man fra at have Hartkornsskatter gaar over til at have Ejendomsskyld, skaber man en endnu større Uretfærdighed, og det er denne Overgang til en større Uretfærdighed, som Forslaget tilsigter at standse, og det synes jeg, alle, der ville være med til at øve Retfærdighed i størst mulig Udstrækning, maa kunne se og derefter indtage det Standpunkt, at de ville være med til at standse denne Overgang hurtigst muligt. Naar det bliver gjort gældende, at de smaa Brug ikke have

faaet for store Skatter, men at det derimod er Ejendomme fra 10,000 til 30,000 Kr., og tillige, at de store Ejendomme have faaet en dem ikke tiltænkt Lettelse, ligger deri en Erkendelse af, at der er noget at rette. Men naar det saa gøres gældende, at den Vej, man bør gaa, er ikke den at standse her og at gaa over til Jordværdibeskatningen, men det er snarere at ændre Reglerne for Afslaget og udvide Rammen for Afslaget, vil jeg derimod sige, at de allerfleste af os ønske, at Udstrykning af Landets Jord maa ske i ret stor Udstrækning. Der gøres et Arbejde derfor baade fra Statens og fra privates Side, vi tilsigte alle at faa Danmarks Jord mere delt i mindre Brug, end den er i Øjeblikket. Men deraf følger, at der stadig vil blive flere og flere, der skulle have disse Afslag, og en skøn Dag ville vi derefter staa med en Lov om Afslag i Stedet for en Lov om Ejendomsskyld.

Naar det siges, at en hel Del af disse smaa Ejendomme slet ingen Skat svarer, er det rigtigt, men det synes jeg ikke er det rette Ideal at stræbe efter, at visse Ejendomme skulle være skattefri. Hovedsagen for mig er, at de komme til at svare en retfærdig Skat, svare Skat efter deres Størrelse. Hvis man kunde tænke sig, at vi havde faaet Landet delt meget stærkt, vil der kun være nogle faa Ejendomme tilbage til at svare Skat, og det vil ikke være rigtigt. Men lad Skatten komme til at hvile paa Jorden efter dens Værdi, saa tror jeg, vi have opnaaet en fornuftig og en retfærdig Skatteordning. Det er mærkværdigt at lægge Mærke til, at dette Krav er ikke noget specielt for Danmark, men det er et Krav, som stilles frem ude over hele den vide Jord, og det er ganske sikkert et Krav saa stærkt, at det ikke nytter at stille sig op imod det, man kan ikke modstaa det. En Skatteordning, hvor hver Tønde Land af lige Godhed og lige Værdi svarer ens Skat, vil ingen paastaa ikke er en retfærdig Ordning, eller at man let kunde lave noget, der var mere retfærdigt.

Et af de Steder, hvor jeg har forespurgt angaaende Forholdet mellem Ejendommene, har jeg faaet den Oplysning, at der mellem en meget stor Gaard og en mindre Gaard, der ligger nær ved den, ikke er nogen synderlig Forskel med Hensyn til Beliggenheden; hvis der er Forskel, er det til Fordel for den store Gaard, dens Vejforhold ere f. Eks. bedre end den lilles. Ved Ejendomsskyldansættelsen af den store Gaard har den imidlertid faaet